

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, September' 6dikán, 1822.

Török Birodalom.

Konstanczinápoly Aug. 19d. F. h. 11d. több Tatárok jöttek meg ide azon hírrel, hogy Mahmud Basa (kétség-bívíl a' Salonichi) minekutána az Insurgenseken két ütközetben győzedelmeskedett volna, mellyeknek egyike Megaránál esett, keresztül nyomulván az Isthmuson, Korinthust elfoglalta.

Aug. 15d. egyenesen magától Churschid Basától vett a' Porta tudósításokat, mellyek az előbbi hírt megerősítik, 's kitetszik egyszermind belőlök, hogy minden alkalmatlan utak 's mindenfelől hírelt hatalmas védelem mellett is, Zeituntól Megaráig legkissebb ellentállás nélkül mentek elő a' Török seregek. Zeitun és Korinthus közt 49 helységek fogadták - el az Amnestiát, 's Churschid Basa, kinek minden igyekezete oda látszik intézve lenni, hogy az Insurrectionnak inkább szép módal 's alkudozásokkal, minsem fegyverrel vesse végét, sehol sem kéntelenítettettr erőhöz nyúlni.

A' Seraskier maga oda hagyta erre Megarát 's Livadiába és Theszszaliába tért, az ifjú vitéz Mahmud Basára hagyván Moreában a' további munkálódásoknak folytatását. Megvén Mahmud Basa Korinthust, 6000 főből álló könnyű sereget küldött a' Napoli di Romania térségére, hogy azon erősséget, mellynek sorsa olly sok időhig bizonytalan volt, vagy szabadítsa fel vagy foglalja - el újra.

Ugyan azon nap, mellyen a' Chur-

schid Basa tudósításai érkeztek, azt a' hírt is vette a' Porta, hogy az egyesült nagy Flotta Petraszhoz eljutott, 's Cara Mehmed Basa a' Fő-vezérséget átvette 's a' hajónkon volt 8000 embert a' szárazra kiszállította.

A' Morea ellen munkálódó Török seregeket, ide értvén az Albaniai segédnépeket is 50,000 emberre teszik. A' Sulióták ellen viselt hadnak tökéletesen vége.

Bár mi hajos legyen is az itteni Miniszterektől pontos és környülállásos hadi tudósításokat venni, minthogy a' hozzájuk küldött levelek rendszerint igen laconice, tökéletlenül és kevés ismérettel vannak írva, még is minden tartózkodás nélkül megvallják, hogy a' Török hadvezéreknek legjobb szövetséges társok az Insurgens Vezérek' egyeneltensége volt. Minden egyes Insurgens Vezérnek legelső gondja a' maga személyes bátorsága, 's az, hogy a' közönséges hajótörésből mentől több pénzt 's pénztérőt szerezhessen. Colocotrin elosontván a' Patrasi táborból, gazdag kaszszát vitt magával, 's azzal a' Mainotti bércekre vette magát, hol tulajdon személye iránt igyekszik a' Porta' engesztelését kieszközölni, 's ha okosan lát hozzá, czélját el is érheti. Ezt teszik mások is.

Skyrói 's Athénei privar-levelek szerint (melly két helyet egészen oda hagytak az Insurgensek), közelgetvén a' Török sereg, az előbb Korinthusban utóbb Argosban lévő Insurgens-Igazgatószék eloszlott, fejeket vétetvén előbb azoknak, kik

azzal vádoltattak, hogy Korinthust felad-
ták a' Törököknek.

Konstanczinápolyból Aug. 21dikéről
szólló újabb tudósítások is érkeztek Bécs-
be, 's a' felyebb közlötöket megerősítik.
A' Görög Insurectio minden vég megve-
rettetés nélkül semmivé leszen. A' Török
seregeknek csupán közelgetések szélytfu-
tamtatá a' rosszszül organizált 's még rossz-
szabb fenytékü Görög seregeket. Az Ar-
gosi Senatus' eloszlását olly környülállások
követték, mellyekről, még bővebb tudósi-
tás hijjával lévén, máskor fogunk szálla-
ni. Annyi azonban bizonyos, hogy azon
Démagogusok, kiknek hazafiúi 's vitézi
gondolkozásokat minden Európai Ország-
ok visszahangoztaták, a' Nemzet ügyé-
nek ezen elválasztó pontjában csak egy
személyes áldozatot sem tevének, 's egy
vitézi tettet sem próbálnak. A' költsönös
bévadásokban 's árulkodásokban nincs fo-
gyatkozás; minden csak maga személyé-
ben akár capitulálni. Ha a' szerencsétlen
Moreaiak' sorsa kedvezőbb fordulást talál-
na kapni, mint különben várhatni, az egye-
dül a' kiméllés' munkája leszen; mellyet
a' Török Igazgatóság 's annak Vezérei
ezen tartományokra nézve bizonyosan sí-
nórmértékül vettek.

Ezen újabb tudósításoknál fogva nem
ment vissza Churschid Basa Theszszaliá-
ba, hanem fő-seregénél Korinthusban ma-
radt. A' Korinthusi várát, mellyet a' Tö-
rökök egész esztendeig oltalmaztak, 24
óra alatt feladták az Insurgensek.

Corfuból Aug. 13d. indult tudósi-
tások szerint, a' Sullii erősség' bévétele
véget vetett az Epirusi hadnak. A' Görög
Albaniaknak Fő-vezérek, kit a' Törökök
az erősség' ostroma' közben elfogtak, Ali
Basa unokája, Mutar Basa' harmadik fja,
's még alig van 18 esztendő. A' megve-
hetetlennék tartott hely' maga feladását

egy Jussuf nevű Görög Kapitány' árulása
segítette.

Omer Basa erősen dolgozik Albaniá-
ban a' csendesség' és rend' helyreállításán.
A' Corfuban lévő Britanniai Kormányozó-
nak is szorgos ajánlásokat tevé az ezen
tartomány 's a' hét sziget közt hajdan fenn-
állott kereskedés' megújítása iránt. 'S egy-
szersmind azon Sulliotáknak, kik többé nem
akarnak Albaniában maradni, menedéket
kért azon szigeteken. De ez, valamint ál-
taljában a' Görög száraz földnek minden
részeiből a' Jónia szigetekre, különösea
Szanta-Maurába és Zantéba tóduló szöke-
vényeknek bévétele is, veszedelmes dolog.
Mert a' pestis annyira elharapódzott Alba-
niában — 's a' többek között Janina váro-
sa egészen kiholt, — hogy ezen tarto-
mánnyal rövid időn minden közösülés el-
tiltatik.

Spanyol Ország.

Aug. 26d. és 27dikéről szólló Párizsi
Ujságok, mellyek Bécsbe rendkívülvaló
alkalmatossággal jöttek, Madritból Aug.
16d. indult leveleket közlenek, mellyek a'
Királynéről szomorú tudósítással telnek-el.
Egy ezen levelek közzül (a' Journal des
Débatsban) így szóll: „A' Királyné igen
rosszszül van, 's azt beszéllették a' posta
indulásakor, hogy az utolsó kenetet ki-
vánta. Minekelötte még illy rosszszül lett
volna a' Királyné, megújítá a' Király' azon
kivánságát, melly szerint feleségével a'
Sacetloni ferdőkbe mehessen. Kivánsága
most sem adatott meg. Magának a' Ki-
rálynénak megengedtetett ugyan a' me-
netel; de férje nélkül teljességgel nem
akart menni.

Az új Ministerium minden Tiszteise-
lőket béidéztetett, 's előttök kinyilatkoz-
tatta, hogy a' ki csak lágymelegséget mu-
tat is a' mostani Systema' védelmezésében,

tüstést megfosztatik hivatalától. Szoros rendszabások 's a seregek marsirozása a minden napi beszéd tárgyai. Gárda-hadnagy Goiffieuxt, kiről bébizonyosodott, hogy Júl. 7d. a Constituzió ellen harcolt, halálra ítélte a haditörvényszék. A több fogoly Gárda-tiszteket is illy sors várja. — Rondában 's a szomszéd bérceken insurgáltak a Constituzió Systema ellen, 's a csapatnak fejei a Malagai és Ceutai Püspökök.

A Journal des Debats következő tudósításokat is közli Aug. 24d.: „Bilbaoból, Pamplonából 's a tartományoknak több fő városaiból vett leveleink mind azt erősítik, hogy minden tartomány tele van hit-Guerillákkal. De különben csak apró csatázások esnek.“

„A Pamplonából Aug. 10d. indult levelek azon csata környülállásait adják-elő, melly Aug. 7d. ugyan ezen város szomszédságában történt, 's ezen környülállások különböznek az előbbeniektől, 's imigy beszélik a dolgot: Kapitány Cholin Aug. 7d. napfelköltéssel kimarsirozott 120 Nemzeti-militziával Pamplonából 's Schmuggler felé tartott. Eljürván a Subiessai hágóra, az osztály pyramisba rakta fegyvereit, 's a szomszéd korcsmába ment egy kis frissítőért. Ekkor körül vette a 120 embert az ismeretes Royalista Vezér Juanito 300 emberével. A csata több órákig tartott, 's a Constituziósokból csupán 5—6 legény menekedett-meg Kapitány Cholinnal. A többi, 40 foglyot kivévén, kiket a Royalisták agyon lövöldöztek, mind halva maradt a csatahe-lyen.“

„St. Jean-Pied-de-Port tájáról olly hír érkezett, hogy a Hit-ármada nagyja még mind Irati körül táborozik, 's számát 6000-re teszik. 5—600 főből álló osztályaik hebecsapnak a tartomány belsejébe 's

elviszik a katona alá való lovakat; a Roi völgyben a mint mondják 400 ifjú ember csatolta magát egy illy portyászó osztályhoz, melly őket Iratiba vitte.“

„Espinosa és Quiroga Generálisok kén-telenítették minden seregeikkel Valladoliból Zamora és Toro felé indulni, hol Insurrectio jelei mutogatják magokat, 's a tüzet Breccia nevü Royalista Vezér élesztgeti, ki erős osztállyal áll Minho előtt.“

„Barcelonából írják Aug. 10d., hogy 6000 Andalusziából jövő seregek szállítatnak hajókra Rosasnál, 's hogy az előbbeni Városban egy erőszakos költsönözés nyitattott hat millió Reálíg az Igazgatószék parancsolatjából. Hanem úgy látszik nem olly könnyen gyűl egybe a summa, a mint egy olly Városban reményleni lehetett, mellyben a Constituziósook számtalan velectartókat hittek lenni. Jónak látta azért a tartománybeli Junta, hogy a lakosokat hazafiságra ébreszse 's rendkívülvaló lágymelegségeket, mellyel ezen veszedelmes időpontban is vi-seltetnek a dolgok folyamata iránt, kár-hoztassa. De mind e mellett is szűken ütött-ki az ajánlás.“

„Egy Madriti levél Aug. 10d. így szóll a Cataloniai dolgokról: „Sok lenne az irnivaló, ha mind rendre venném, mik történnek Cataloniában, elég legyen csupán azt közölnöm, hogy azon mindennapi sérencsék mellett, mellyekkel Ujságink rakva vannak, napról napra nevedenek a lázszasztók 's számok már szinte 16,000-re telik, Misas, Mosen-Anton, a Trappista, 's más kévesebbé nevezetes Vezérek alatt.“

„A seregek mind egyre gyűlnek, hogy rajtok egy elválasztó ütközetben győzedelmeskedhessenek, de ennek még sok bökkenője van, hatalmas rendszabások kívántatnak hozzá, 's több pénz mint a mi-

vel ez idő szerint birunk. Különbén még is van reménységünk iránta, hogy Mina 's Castel - dos - Rios Generálisaink végre hajtják a' nehéz munkát.

B r a s i l i a .

Az Aug. 20diki Londoni levelek Jun. 6dikáig terjedő tudósításokat közlenek Rio de Janeiroból, mellyek a' minapában elterjesztett hírről, hogy t. i. az ott egybegyült Cortesek Brasilia Császár titlust adtak volna a' Korona-Herczegnek, egy szóval sem emlekeznek, hanem a' Régens Herczegnek Jún. 5d. kibocsátott következő Proclamatiójá közlik:

„Brasiliaiak, Barátim! Factiók fenyegetik hazánkat, lánczok kovácsoltatnak számára, még pedig, (oh gyalázat!) most, a' szabadságnak epochájában. A' semmi-rekellők 's nyughatatlanság szerzők, gaz eszközöket vettek elő. Olly emberek esúztaták-bé magokat a' haza szívébe, kik özt, a' szabadság szent ügyének színe alatt minden pillantatban készek valának elárúlni. Ismerem ezen nyomorútlakat, kik tartományainkban kóborlanak; Ismeri őket Brasilia is, 's útálatban tartja; 's hogy én rólok említést teszek, nem azért van, mint ha nyughatatlanítani akarnálak benneteket, hanem egyedül csak azért, hogy vigyázásra intselek. Tanácslom ezen hűség-telen Emissariusoknak, ne üzzék tovább játékaikat 's takarodjanak. Soha sem hagyja-el Brasilia a' becsület pályáját, mellynek fiai, sérthetetlen hűséget esküvének. Minden Brasiliai, Portugalliai is egyszermind, 's adná az Isten, hogy mindazok, kik Portugalliaiaknak neveztetnek, Brasiliaiaknak is hivatnák magokat. Az elkezdett nagy munká' végrehajtására erő, állhatatosság 's bátorság kívántatik. Bizzatok mindenkor Oltalmazótokban (ezt a' titlust vette fel mostanában a' Korona

Herczeg), ki igéretét csalhatatlanul teljesíti, 's készebb életét feláldozni, mint azt megengedje, hogy Brasilia valaha vagy újra Coloniává legyen, vagy a' szolgaságba visszaessen, vagy pedig hogy ezen Országban öszvedüljön azon liberale systema, mellyet édes hazánkat bélyegező bölcseséggel hoztak-bé az ahozértő férfiak.“

„Éljen a' Constitutziós Király IV János! Éljen a' Brasiliai Fő-Gyűlés! Éljen a' Luso-Brasilia szövetség!“

„a' Régens Herczeg.“

Különbén a' Fő Congresszus' Deputatusai (Bahia tartományát kivéva, hol Portugalliai örízet fekszik) mindenfelől megérkeztek Rio de Janeiroba. A' hit' formája szerint, mellyet üléseinknek fényes megnyitításakor letesznek, arra esküsznek, „hogy a' Római Catholica hitet, a' Brangazoi Királyi Ház' dynastiáját, Ö Királyi Herczegségének Brasilia mindenkor Oltalmazójának Régenségét védelmezik, 's Brasilia fő-hatalmát 's épségét fentartják.“ — A' Ministerek 's Státutitoknokok arra esküsznek „hogy Ö Felségét minden alkalmatossággal 's minden tárgyokban, mellyben megkérdeztetnek, igazán, lelkiismeretesen 's szabadon tanácsolják.“

Azon jelentésben, mellyben a' Régens Herczeg az említett Fő-Gyűlésnek egybehívására kéretik a' Prokatori Tanács számos tagjai által, e' van a' többek közt:

„Brasiliának éppen nincs szándékában hissebbíteni Portugallia' jussait; borzasztja azonban az a' gondolatot, hogy Portugallia meg akarja az övét támadni. Brasilia ugyan azt a' Királyt kívánja, de a' Lisbonai Congresszus Deputatusait, parancsolóknak teljességgel nem. Brasilia függetlenségét óhajt, de ollyan függetlenséget, mellynek Portugalliaival való jülen-

delt egybeköttetése legyen a' fundamento-
ma — olyan függetlenséget, mely két
nagy Familiák' képét ábrázolja, mellyeket
egyenlő törvény kormányoz, egy inte-
reszsze egyesít, s ugyancsak egy Fő igaz-
gat."

Spanyol Amerika.

A' Perui Royalisták, kiknek számok
2—3000 emberre telik, Pisonál megtá-
madtak s megverték egy republicai se-
reget; a' Várost elfoglalták, s benne szá-
mos személyeket megöldösvén, odébb ál-
lottak.

Havannában folyó esztendőre jelent-
meg az első Státus-kalendárium, s né-
melly tekintetben intérésszans. A' neve-
zetesebb polgári innepnapok benne: Mártz.
7d. (mikor a' Király elhatározá magát,
hogy a' Constitúzióra megesküszik), Mártz.
19d. (mellyen IV Károly a' koronát letet-
te), s Apr. 18d. (midőn Cuba szigetén a'
Constitúzió kihirdettetett). A' különféle
polgári s katonai tiszti-hivatálokat, s azon
tartományokat, mellyek a' Congresszus-
ra Deputatusokat küldenek, megnevezvén,
a' hajókra tér, mellyek az idén 2664 sze-
mélyt foglalatoskodtatnak. Erre a' keres-
kedő-házak következnek. Említettik, hogy
1816 olta 249,062 szerezsen rabszolgák
hozattak-bé. A' házak száma Havanna-
ban 3678; dohányfábrica van 86; vendég-
fogadó 53, s a' t. A' jövedelem 1821ben
3,277,639 Pensóra telt. Ugyan azon eszt-
endőben 1363 hajó ment-bé a' Havan-
nahi kikötőbe, ki pedig belőle 1266. Az
elsőbbek közt 388 Spanyol, 847 idegen
s többnyire Ánglus.

Franciaország.

A' Király Aug. 21d. az Éjszakaméri-
kából visszatért Korvetnek Hyde de Neu-
ville Úrnak privát-audientziát adott, az

után a' Miniszteri-tanácsban praesideált,
's utóbb a' külső dolgokra ügyelő Minisz-
terrel dolgozott.

Az Angonlemi Herczegné, ki néhány
nap olta gyengélkedett, jobban van.

Híres Astronomus s a' Tudományok
Akademiájának állandó Titoknokja Dalamb-
re Ur megholt Párizsban Aug. 19d. éle-
tének 72d. esztendejében.

A' Lyoni Ujság azt mondja, hogy a'
tájékban egy 10,000 emberből álló tábor
gyűjtetik egybe.

A' Király Aug. 23d. a' Fináncz s kül-
ső dolgokra ügyelő Miniszterekkel dolgo-
zott. Más nap estve a' Párizsban lévő Re-
gementek s a' Nemzeti-gazdák bandái
muzsikáltak a' Tuileriák előtt a' 25d. beál-
ló Lajos innépe tiszteletére. A' Király már
Aug. 24d. sok Párizsi foglyoknak megke-
gyelmezését, vagy büntetések' enyhítését
alaírta.

Nagy Britannia és Irlandia.

A' legújabb Edinburgi tudósítások
(Londoni Aug. 23d. levekben) Aug. 20di-
káiig terjednek s ő Felségéről a' legörven-
detesebb jelentést tesznek. Aug. 17d. és
20d. nagy Cercle volt a' Holyroodi palo-
tában, az utóbbikor 800 aszszonyok s
1000 férfiak mutattattak-be Ő Felségé-
nek. Úgy hiszik hogy Aug. utolsó napjai-
ban indúl Londonba vissza Ő Felsége.
Lord Melville és Peel Minisztereknek kik
a' Királyt Skóciába kísérték sok a' dolgok,
Utóbbi két tisztet vitt-el Departementjé-
ből, kik szakadatlanúl munkában vannak,
's maga a' Miniszter, ki Lord Melvillével
együtt a' Waterloo- Hotelben tartja Can-
cellariáját, ritkán megyen-ki estvéli 5—6
óra előtt.

Csehország.

Ferencz Károly Cs. K. Fő Her-

ezeg Prágában mulatásáról így ír az odaváló Ujság Sept. 15-én: „Aug. 27d. délelőtt Cs. K. Fő Herczeg Rainer és Froon Regementeknek nevelő-házait látogatámeg Ő Cs. K. Fő Herczegsége, 's a nevédek' megvizsgáltatásán jelen volt, mellynek végeztével Báro Kutschera Gyalog Regementjének Károly-kaszárnyáját, a pattantyús fegyveres-házat, a pattantyúskaszárnyát, 's a mellett lévő mathematicai és rajzoló-iskolát 's a laboratoriumot méltoztatott megtekinteni. Délben 12 órakor a Császár Vasas Regement 's a hatodik Vadász Batalion Stabalisai udvaroltak a Cs. K. várban. Délután a háगतót, 's a Wischehradi várerősségeket nézván-meg, estve Theatrumba ment. Más nap az ispotályokat, a bolondok, és siketnémák intézeteit méltoztatta látogatására Ő Cs. K. Fő Herczegsége. Harmad nap reggeli 8 órakor a Károly-Ferdinánd Universzitasát, az árvák házát, délután a Convictust méltoztatá kegyes látogatására, innen a Gróf Canali kertjébe, onnan Theatrumba ment, hol egy Cseh és egy Német vig-játék adatott.

B e s.

Ő Cs. K. Fő Herczegsége Magyar Ország Nádor Ispánja Felsőéges élete párjával 's Familiájával együtt f. h. 3d. estveli 8 órakor ide szerencsésen megérkezett 's Schönbrunba szállott.

Magyar Ország.

Ő Cs. K. Fő Herczegsége Országunk Nádor Ispánja, 's Felsőéges Hitvese Aug. 28d. a Nemzeti Muzeum látogatására mentek, 's a Bánya Városi útkonban gyűjtött különbféle ritkaságokat az Intézet Gondviselőinek általadták.

Az Anglus Királyi Herczeg ugyocsak Aug. 28d. Ferdinánd Kir. Fő Herczeg ál-

tal vezettettvén, meglárogatta Pesten az Invalidusok és Granatérosok Kaszárnyáit, úgy a Pattantyúsok 's más katona osztályok lakásait a József épületben; délután pedig Nádor Ispán Ő Cs. K. Fő Herczegségével megszemlélte a Nemzeti Muzeumnak minden osztályait. Csötörtökön Ő Kir. Herczegségének kedvéért a Budán és Pesten lévő különbféle Katonaságnak minden osztályai a Rákos-mezején hadi gyakorlást tartottak; délután pedig a Palatinus Ő Cs. K. Herczegsége Sz. Margit szigetében szerzett mulatságot. Pénteken reggel Keresztúrnál egyedül a Pattantyúsok tartottak nagy gyakorlást és várra czélt lövéseket az Anglus Kir. Herczeg, Ferdinand Kir. Fő Herczeg és a Palatinus Ő Cs. K. Fő Herczegsége előtt; délután pedig az úszó intézetbeli katonaság tette gyakorlásait.

Pozsony Aug. 31d. estveli 6 és 7 óra közt szerencsésen megérkezett ide Püspökből minden harangok zúgása alatt Primás Ő Herczegsége, 's tulajdon palotájába szállott. Ő Herczegsége itt fog maradni szinte a Zsinat végéig, melly Sept. 8d. veszi kezdetét az e végre újra ékesített Megváltó-templomában a fő-piaczon.

Nemes Petrózai Trattnern János Tamás Urat, Petrózának Földes Urát, egy Cs. K. virágzó Typographiának tulajdonosát, a Tudományos Gyűjtemény nagyérdemű kiadóját, N. Mélt. Hajnácskői és Vécsei Báro Vécsei Miklós Úr Ő Excellenziája, T. N. Szathmár Vármegye Fő Ispánja és a Fő Mélt. Hétszemélyes Táblának Köz-birája, Aug. 12d. tartott közgyűlésben, ugyan azon T. N. Vármegye Tábla-Birájának méltoztatott kinevezni.

A' Magyar Országi Termékeknek folyó
árak János Fővételi Pesti Vásárban 1822.

Gyapjú. 1 mázsa	Conv. Pénz.	
Egynyírésű legfinomabb megnemesített	90—100 ft.	
	65— 70	
	Váltó Czéd.	
Kétnyírésű finom téli	110—120	
— közepszerű	90 —100	
Szegedi téli	70 — 80	
Bácskai közönséges téli	60 — 65	
Bánati Zigara	70 — 80	
Magyar Gyapjú	48 — 55	

Dohány. 1 mázsa	
Döbrenyi leveles ó, minéműségéhez	
— képest	25 — 40
Szegedi ó	16 — 30
Debreczeni ó	17 — 18
Pécsi ó	6 — 15

Zsiradék. 1 mázsa	
Tehén vaj	80 — 90
Disznó zsír	45 — 50
Szalona, hájjal	35 — 36
Olvasztott fadgyú	50
Pálinka. 1 akó	
Slivovicza	15 — 18
— kétzercsepegetett	22 — 27
Gabona-pálinka	13 — 17
Sepró-pálinka	20

Borok. 1 akó	
Budai veres közönséges ó	17 — 25
— — új	12 — 15
— fejer köz. ó	20 — 30
— — új	12 — 16
Mezőföldi	6 — 14

Bőrök. 1 pár	
Ökörbőr, minéműségéhez képest	48 — 60
Tehén bőr	26 — 32
Borjú bőr	3 — 6
Ló bőr	11 — 14
Juh bőr	4 — 5

Különbfélék. 1 mázsa

Hamuzsír	22 — 27
Széksó	26 — 28
Vetett repceolaj	30 — 33
Vad. term. repce olaj	28 — 29
Bácskai kender	20 — 21
Apatini kender	23 — 24
1 Köből vagy 3 1/4 akó ó gubacs	9 — 11

Pesten, Aug. 29d. 1822.

A' priv. Kereskedőség által.

Észrevétel és Kérés

Nagybuzgalmu Iróinkhoz.

(Bévégzés).

De legkivált második állításom az, melynek minden könyveink tanuji. Alig iratik egy Előbeszéd, alig egy Tudományos híradás, előfizetési jelentés, könyvizsgálat s több efféle, melyben panaszképpen elő ne fordulna, hogy nincs pártfogó, ajándékozó, hogy kevés az Olvasó, Előfizető, áruló, vevő, hogy legjobb könyveink sem kelendők; nem érdemes írni, a' papiros' ára sem jöven be s a' t. Ez ilyesektől pedig nem türesek legbecsesebb könyveink is: nem a' Nemzeti Múzeum Aktái, nem a' Tudományos Gyűjtemény is. Ugy hogy, ha idegenek olvasnák és érténék, miképpen panaszkodnak, pirongatódnak, kiáltanak, nözsolnak, jövendőlnék, és feddődnek Nemzetekre a' Magyar Irók, mint megannyi Jeremiások; csak megerősödnének azon helytelen képzelődésben, melyel Nemzetünk műveletlen volta felől ugyis teledések. — Valjon így kell é bänni a' Magyarra örökitig? Vagy — noha igazunk van is — ez é a' helyes mód, szívöket fogdosni, nyelvünket ajánlani, megszerettetni, s az olvasást meg-

izelitetni? Hisz' ezen szerint nem ugyan azt cselekeszük é inkább amaz ügyetlen Nevelővel, ki lassu elméjü tanítványát mindegyre pirongatja, vádolja, alázza, négy és több szem közt egyeránt; és így ha mi kis böcsültre vágyás vagy önézés lappangana is még kebelében, elfojtja? Irók! Nemes Lelkűek! Legyünk igazságosok! Szünjünk Nemzetünket világ előtt tovább is lealázni. Legyen elég a' piron-ság. Ne vádoljuk, ki nem bünös. Ne tegyünk vadító szemrehányást annak, ki más alig lehet, kiben az elegendő Nemze-tiség Érzés hibáz', másként tenni. Nem a' Magyarban, tudjátok jól, nem a' Magyar-ban magában fekszik annak bökkenője, hogy Literaturánk oly lassan nyerhet sok hatalmas pártfogókat. Ha a' Magyarok okoz-zuk véttünk vele. Mert mit tehet ő róla, hogy Nemzetisége tökéletesen nem fejlőd-hetett ki soha; 's a' mi kifejlett is, ma csak az alföldi köznép között és Erdélyben keresendő? Mit tehet arról, hogy mostoha körülállásai ilyené tették, a' miné-mü? Mit arról, hogy nyelve gyönyörű miveit eleinte sem tudta úgy kapni, mint Német szomszédja Gellért első Irásait, 's hogy most sem kapja mohóbban? Mit ar-ról, hogy a' köznép Himfyt nem danolja uton utfélen úgy, mint Tasszót az Olasz paraszt, és Sekszpirt (Shakespeare-t) az Angoly Mátróz? Mit végre arról, hogy e' széles két Magyar Hazában ugyan két Ujságleveleibe sem tud szolgáltatni elég intereszsana hiradásokat, hibázván t. i. a' közlélek, mely hajlandó közleni min-den Szépet 's Jót Hazafiival? Mind ezek-ről nem tehet ő. Gyenge oldala, meztit-tenje ez a' Magyarinak, melyet titkon saj-

nálni és a' szeretet leplyét reá vetve fe-dezni tartozunk inkább, mint feltakar-ni. Azon leplye alatt nyujtsuk csak az erősi-tőt halgatással csendességben. De nyujt-suk folyvást 's fáradatlan'. Eröltetni e' dol-got ne kívánjuk: Semmi erőltetett se jó. Kiket jeles tehetségeik Irói pályára hiv-nak, folytassák tisztet panasz 's zugoló-dás nélkül, akár mit hoz a' jövőndő, foly-tassák azt. Csak szép, jó és való legyen, a' mit írnak. Akkor a' Nemzet minden ösztönözés, ráhajtás és erőszakos unszolás nélkül, önként fogja azt becsülni és meg-szeretni, — ha egyébként vagyon benne Tudományokhoz vonszódás. Ennek pedig már eddigelő is adta jelét. De éppen ezért vigyázva vigyázzanak, hogy Nem-zeteket lehetőségig kéméljék: 's fellobbant buzgalmok közepettén meg ne keserítse-nek csak egyet is azok közül, kik velek ez áldott Hazában együtt élnek. Nagy-Ge-resd, Aug. 10d. 1822.

Edvi Illyés Pál.

~~~~~
Azon kérdésre, miként kellessék a' szántóföldekből a' földi-bodzát kivestteni, ismét közöljük egy igen érdemes Hazafi-nak saját tapasztalásán fundált feleletét: „Mikor a' föld ugarban van, mind az ugarlást mind a' forgatást száraz forró me-legben jó éles vassal kell véghez vinni. Vagy pedig három akár négy esztendeig, a' bodzás szántóföldet igazán megrágyáz-ván, kukoriczával, krumplival, babbal vagy akármelly ollyas veteménnyel kell beültetni, a' mellyet több izben meg kell kapálni; a' kapálást mindenkor száraz me-leg időben és emberül felhánnya kell vég-hez vinni. Így a' bodza bizonyosan hívész.”